

INVESTITOR : DENIM FACTORY'S

RELACION

VEPRIMTARIA: FABRIKA (IMPIANTE) PËR TRAJTIMIN PARAPRAK OSE NGJYROSJEN E TEKSTILEVE DHE FIBRAVE (VEPRIME TË TILLA SI LARJE, ZBARDHJE, MERCERIZIM)

VENDNDODHJA: XHAFZOTAJ , AUTOSTRADA TIRANE DURRES, BASHKIA DURRES, RRETHI DURRES,QARKU DURRES

TIRANE, JANAR 2016

QELLIMIN E VEPRIMTARISE DHE DATEN E PARASHIKUAR TE VENIES NE FUNKSIONIM TE INSTALIMEVE

Hyrje : Vendi yne eshte anetare e nje numri konventash nderkombetare, si rrjedhoje eshte i detyruar te zbattoj nje sistem sa me efektiv ne fushat ekonomik-social-mjedisor, per rregullimin e territorit sidomos ne funksion te zgjidhjes se problemeve te ndryshme mjedisore. Mjedisi eshte burimi i gjithckaje per te cilen njerezit kane nevoje per te jetuar dhe per tu zhvilluar. Sa me i degraduar te jete mjedisi aq me keq ndikon ne shendetin e njeriut dhe zhvillimin ekonomik-social. Prandaj duhet nje menaxhim sa me mire i mjedisit natyror ne lidhje me aktivitetin njerezor qe po zhvillohet cdo dite e me shume. Ne Shqiperi, zhvillimi i veprimtarise ekonomike dhe tranzicioni i veshtire drejt ekonomise se tregut ka ushtruar trysni te forte ne mjedis duke ndikuar negativisht ne te. Investimet e reja kane sjelle ndikime ne mjedis, por tashme eshte arritur qe shume prej veprimtarive qe ushtrojne aktivitet brenda territorit te Republikes se Shqiperise, ti nenshtrohen vleresimit te ndikimit ne mjedis perpara miratimit dhe zbatimit te tyre si qellim per te parandaluar krijimin e zonave te tjera te ndotura, ky qellim eshte kaq i rendesishem saqe theksojme qe parandalimi eshte edhe me i mire edhe me pak i kushtueshem sesa kurimi, (parimi i parandalimit).

Projekt Propozimi: Respektimi i Planit te Mneaxhimit Mjedisor do te mundesoj ne minimizimin ose parandalimin e ndikimit te ketij projekti ne menyre direkte apo indirekte ne mjedis. Duke vijuar me tej, risisitemi i struktures ekzistuese te ketij aktiviteti dhe shfrytezimi do te ketë ndikime direkte ose indirekte në aspektet social – kulturore dhe social – ekonomike të “status te kesaj zone te klasifikaur si per veprimtari komerciale.

Natyra e pyetjeve të shumta dhe të ndryshme që lindin në këtë rast kërkojnë marrjen e tyre në konsideratë gjatë aktiviteve të risisitemit dhe të shfrytëzimit/operimi. Ajo që kërkohet në këtë rast është trajtimi në mënyrë të permbledhur të vleresimit të ndikimit ne mjedis qe ky projekt do te kete ne mjedis. Duke marre ne konsiderat vetem procesin e perdorimit te lendeve kimike per pastrimin e tekstileve, tapicerive, etj.

1.1. Pershkrim i kuadrit ligjor dhe institucional.

Metodologjia e hartimit te VNM

Hartimi i ketij raporti VNM eshte bere ne perputhje me ligjin Nr. 10 440, datë 7.7. 2011, "Per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis " ku sipas nenit 9 te ketij ligji ,percaktohen edhe projektet qe l nenshtrohen procedures se Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis ,sipas shtojces I (pika 10) veprimtaria e projekteve te veprimtarive te tjera qe perdorin solvent te cilat i nenshtrohen Procedures Paraprake te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis

Gjithashtu hartimi i ketij raporti te thelluar te vleresimit te ndikimit ne mjedis eshte bere ne perputhje me ligjin Nr.10 431, datë 9.6.2011"Per Mbrojtjen e Mjedisit"i ndryshuar,i cili është përafuar plotësisht me Direktivën 2004/35/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 21 prill 2004 "Mbi përgjegjësinë mjedisore, parandalimin dhe riparimin e dëmeve mbi ambientin"

Sipas Ligjit Nr: 10448 date 14/07/2011 " Per lejet e Mjedisit", projekti "Njesi Sherbimi (lavanderi)" i perket kategorise se Lejeve te tipit " C" konform Shtojces 1.

Metodologjia e hartimit te VNM eshte hartuar në përputhje me kërkesat e legjislacionit përkatës mjedisor te shprehura ne Udhezimin Nr.3,datë 19.11.2009 "Per Metodologjine e Vleresimit te Raportit te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis. Vleresimi i ndikimeve ne mjedis nga aktiviteti njesi sherbimi per larje te tekstileve te llojeve te ndryshme ne zonen e projektit merr ne konsiderate se si keto procese gjate zbatimit te projektit ndikojne ne gjendjen ekzistuese te mjedisit te zones dhe me vone. Ndikimet kumulative qe mund te ndodhin mund te shfaqen menjehere kur ndodh nje nderhyrje ne mjedis apo shfaqen ne menyre indirekte dhe ato mund te shfaqin shkalle te ndryshme rendesie.Keto ndikime mund te jene te ndryshme ne kohe zgjatjen e ndikimit (Afatshkurter, Afatmesatar dhe Afatgjate ne kohe) dhe te ndryshme ne karakterin e tyre (ndikim i perkohshem

dhe i perhershëm).

Vlersimi i ndikimeve ne mjedis te shkaktuara nga proceset e permendura me lart jane percaktuar per pritesit ne mjedis te ketyreve ndikimeve.

- Ekosistemet natyrore, fauna dhe flora
- Toka dhe nentoka
- Hidrologjia ne mjedis (ujrat tokesore dhe ata nentokesore)
- Cilesia e ajrit
- Klima
- Peisazhi
- Shendet publik dhe cilesia e jetes
- Pronesia (ndertimet e ndryshme dhe tokat bujqesore)
- Trashegimnia kulturore, duke permbajtur ndertimet arkeologjike dhe ato tradicionale

Gjatë plotësimit të kërkesave hartuesit e këtij raporti grumbulluan informacionin e domosdoshëm, që përfshin:

- a) kërkesat e përdorimit të tokës dhe mënyrat e përdorimit aktual të saj nga zbatimi i projektit;
- b) ndërtimin e objekteve dhe instalimet e pajisjeve teknologjike që do të realizohen;
- c) proceset teknologjike, lëndët e para që do të përdoren, përfshirë edhe energjinë elektrike dhe produktin përfundimtar të procesit;
- d) shkarkimet në mjedis, si dhe mundësisht sasinë respektive të tyre;
- e) llojin e mbetjeve përfundimtare që do të prodhohen nga veprimtaria, si dhe sasinë e tyre;
- f) gjendjen aktuale të mjedisit ku do ushtrohet veprimtaria, si dhe karakteristikat e veçanta të tij, përfshi edhe statusin ligjor të zonës ku synon të ushtrohet veprimtaria;
- h) gjendja e infrastrukturës rrugore, elektrike, kanalizimet e ujërave, si dhe nevoja për infrastrukturë të re të projektit.

Vendimi (Nr.994, datë 02.07.2008):Per terheqjen e mendimit te publikut ne vendimarrje per mjedisin, pjesmarrja e publikut te ndikuar

1. Pjesëmarrja e publikut në hartimin e politikave, startegjive, rajonale e kombëtare, të përgjithshme dhe të planeve të veprimit, në zbatim të tyre, që kanë lidhje me mjedisin, përbën kërkesë ligjore në procesin e hartimit të këtyre dokumentave, që përmirëson përmbajtjen dhe lehtëson zbatimin e tyre .

2. Autoritetet publik gjatë procesit të hartimit të dokumentave të përmendura në pikën 1, të këtij kreu, pjesëmarrjen e publikut të ndikuar e realizojnë:

- a. duke i siguruar atij informacionin e nevojshëm për këto dokumenta;
- b. me përcaktimin e rregullave dhe procedurave sa më të thjeshta;
- c. me sigurimin e kushteve dhe të zgjidhjeve praktike, të përshtatshme për tërheqjen e mendimit të tij.

3. Për të garantuar pjesëmarrjen e publikut dhe kontributin e tij, autoritetet publike zbatojnë procedurat, si më poshtë vijon:

- a. Në përputhje me natyrën dhe përmbajtjen e dokumentit të hartuar, identifikojnë atë , që përbën publikun e ndikuar për rastin konkret;
- b. Organizojnë njoftimin e publikut të ndikuar, se është hartuar projekti i dokumentit që do të bëhet objekt i debatit publik dhe e ftojnë publikun të njhet me të e të përgaditet për debat.

4. Njoftimi i publikut të ndikuar shpallet :

- a. në radio e tv, kombëtare e vendore;
- b. në faqen e internetit të autoritetit;
- c. në botime, të përditshme apo periodike, nëse është e mundur;
- d. në tabelën e njoftimeve, në vend të dukshëm.

5. Grupi hartues i dokumentit e ripunon atë, duke marrë parasysh çdo koment, informacion, analizë apo mendim të paraqitur nga publiku, që vlerësohet i vlefshëm, dhe harton relacionin, që shoqëron projektdokumentin, ku pasqyrohen vërejtjet e publikut, që nuk janë reflektuar në të, duke shpjeguar edhe arsyet pse nuk janë marrë parasysh.

6. Relacioni i përcillet organit vendimarrës, së bashku me projektin përfundimtar të dokumentit e me procesverbalin e debatit me publikun.

Hartimi i këtij raporti VNM është bere ne perputhje me ligjin Nr. 10 440, datë 7.7. 2011, "Per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis " ku sipas nenit 9 te këtij ligji, percaktohen edhe projektet qe I nenshtrohen procedures se Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis , sipas shtojces I i nenshtrohen Procedures Paraprake te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis.

Gjithashtu hartimi I këtij raporti te thelluar te vleresimit te ndikimit ne mjedis është bere ne perputhje me ligjin Nr.10 431, datë 9.6.2011 "Per Mbrojtjen e Mjedisit" , i cili është përafuar plotësisht me Direktivën 2004/35/KE të Parlamentit European dhe Këshillit, datë 21 prill 2004 "Mbi përgjegjësinë mjedisore, parandalimin dhe riparimin e dëmeve mbi ambientin"

Sipas Ligjit Nr: 10448 date 14/07/2011 "Per lejet e Mjedisit", aktiviteti I veprimtarise qe perdorin solvent jo te rrezikshme i perket kategorise se Lejeve te tipit " C" konform Shtojces I.

Synimet e hartimit te VNM-se

Hartimi i këtij raporti VNM per projektin e zhvillimit synon :

- Vlerësimin e përgjithshëm, te integruar dhe ne kohe te ndikimeve mjedisore, te projektit qe do zbatohet , duke parandaluar dhe zbutur ndikimet negative ne mjedis;
- Një proces vlerësimi te hapur dhe te administruar me paanshmëri, nëpërmjet pjesëmarrjes se organeve qendrore e vendore, te publikut, te organizatave jofitimprurëse për mjedisin, te propozuesit te projektit dhe te personave fizike dhe juridike, te specializuar ne këtë fushe.

Hartimi i këtij raporti VNM -je është bazuar gjithashtu ne ligjin per mbrojtjen e mjedisit , i cili ne vetvete synon:

- te rregullohet marrëdhënia ndërmjet njeriut dhe mjedisit,
- te mbrojtë përbërësit e mjedisit dhe proceset mjedisore
- te sigurojë kushtet materiale për zhvillimin e qëndrueshëm, duke plotësuar kuadrin e nevojshëm për zbatimin e kërkesës kushtetuese për një mjedis ekologjikisht te pastër.
- përdorimin racional te mjedisit dhe kufizimin e shkarkimeve e te ndotjeve ne te, parandalimin e dëmtimit te tij, rehabilitimin dhe shëndoshjen e mjedisit te dëmtuar;
- përmirësimin e kushteve mjedisore, qe lidhen me cilësinë e jetës dhe mbrojtjen e shëndetit te njeriut;
- ruajtjen dhe mirëmbajtjen e burimeve natyrore, te përsëritshme dhe te papërsëritshme, administrimin racional dhe te frytshëm te tyre;
- bashkërendimin e veprimtarive shtetërore për te përmbushur kërkesat për mbrojtjen e mjedisit;
- bashkëveprimin ndërkombëtar ne fushën e mjedisit;
- nxitjen dhe pjesëmarrjen e publikut ne veprimtaritë për mbrojtjen e mjedisit;
- bashkërendimin e zhvillimit ekonomik dhe shoqëror te vendit me kërkesat e zhvillimit te qëndrueshëm;
- ngritjen dhe forcimin e rrjetit institucional te mbrojtjes se mjedisit ne nivel qendror dhe vendor.

Parimet e Hartimit te VNM-se:

Parimet bazë të mbrojtjes së mjedisit , ku mbështetet edhe ky raport VNM-je janë :

- a) parimi i zhvillimit te qëndrueshëm;
- b) parimi i kujdesit;
- c) parimi i parandalimit;
- ç) parimi "ndotësi paguan";
- d) parimi i riparimit te dëmeve mjedisore, përtëritjes e riaftësimit te mjedisit te dëmtuar;
- dh) parimi i përgjegjësisë ligjore;
- e) parimi i mbrojtjes ne shkalle te larte;
- e) parimi i integritimit te mbrojtjes se mjedisit ne politikat sektoriale;
- f) parimi i ndërgjegjësimit dhe i pjesëmarrjes se publikut ne vendimarrjen mjedisore;
- g) parimi i transparencës ne vendimarrjen mjedisore.

" Zhvillimi i qëndrueshëm" i cili është zhvillimi qe plotëson nevojat e se tashmes dhe te se ardhmes pashtrënguar ose prekur mundësitë dhe kapacitetet qe edhe brezat e ardhshëm te plotësojnë nevojat e tyre.

"Përdorimi i qëndrueshëm " i burimeve natyrore e minerare I cili siguron plotësimin e nevojave te sotme, pa cenuar nevojat e brezave te ardhshëm për këto burime.

"Teknikat me te mira te mundshme" përfaqësojnë fazën me te përparuar dhe me nivel te larte te mbrojtjes se mjedisit, te zhvillimit te një veprimtarie dhe qe janë plotësisht te zbatueshme nga pikëpamja praktike dhe ekonomike.

"Parimi i parandalimit" është përzgjedhja dhe miratimi i variantit me te mire, qe ne fazën fillestare te vendimmarrjes, për te shmangur ndikime te dëmshme te një veprimtarie ne mjedis.

"Parimi i riaftësimit" është domosdoshmëria për te riparuar demet mjedisore te shkaktuara nga vete personat fizike e juridike dhe për te përtëritur dhe riaftësuar mjedisin e dëmtuar .

"Parimi "Ndotësi paguan"" nënkupton koston qe paguan ndotësi për përmirësimin e një mjedisi te ndotur dhe për kthimin e tij ne një gjendje te pranueshme.Kjo pasqyrohet në koston e prodhimit, te konsumit te mallrave dhe të shërbimeve qe shkaktojnë ndotjen.

Elementet kryesore strategjike te mbrojtjes se mjedisit

Elementet kryesore strategjike te mbrojtjes se mjedisit që janë gjithashtu detyrimisht të zbatueshme edhe per që zhvillon aktivitetin e saj, të përshkruar në këtë raport VNM -je janë:

- a) parandalimi dhe ulja e ndotjes se ujit, ajrit, tokës dhe ndotjeve te tjera te çdo lloji;
- b) ruajtja e shumëllojshmërisë biologjike sipas bazës natyrore, biogeografike te vendit;
- c) përdorimi racional i burimeve natyrore e minerare dhe shmangia e mbishfrytezimit te tyre;
- ç) riaftësimi ekologjik i zonave te dëmtuara dhe te ndotura nga veprimtaria e njeriut dhe dukuritë natyrore shkatërruese;

- d) ruajtja e ekuilibrit ekologjik dhe përmirësimi i cilësisë se jetës

Gjate vënies ne pune te veprimtarive dhe instalimeve, personat fizike e juridike sigurojnë:

- a) zbatimin e te gjitha masave qe parandalojnë shkarkimet mbi norme dhe ndotjen e mjedisit;
- b) shmangien dhe pakësimin e mbetjeve dhe, aty ku përdorimi i tyre nuk është i mundur teknikisht ose ekonomikisht, neutralizimin e tyre, duke shmangur dhe pakësuar ndikimin ne mjedis;
- c) parandalimin e aksidenteve industriale dhe kufizimin e pasojave te tyre;
- ç) kthimin e vendit ne kushte te kënaqshme mjedisore pas përfundimit te veprimtarisë;
- d) njoftimin për çdo ndryshim te planifikuar te linjës teknologjike;
- dh) respektimin e kërkesave dhe te kushteve te lejes mjedisore;
- e) njoftimin e agjencive rajonale te mjedisit, jo me rralle se një here ne 3 muaj, për rezultatet e vetemonitorimit dhe, ne çdo kohe, për aksidentet ose emergjencat me ndikim negativ ne mjedis;
- ë) plotësimin e kërkesave te Inspektoratit te Mjedisit gjate kryerjes se kontrollit te veprimtarisë se tyre;
- f) njohjen e publikut me gjendjen e mjedisit dhe profilin mjedisor te veprimtarisë se tyre;
- g) mbajtjen e regjistrave për shkarkimet ne mjedis,për përdorimin e ujit dhe te energjisë, si dhe për teknikat e përdorura.

Politikat Kombetare për Mjedisin

Ligji për mbrojtjen e mjedisit përcakton dhe politikat shtetërore për mjedisin .Ky raport VNM-je përmbush dhe është ne përputhje me këtë nen mbi politikat shtetërore për mjedisin si më poshtë :

1. Politika shtetërore për mbrojtjen e mjedisit synon zbatimin e kërkesave te Kushtetutës se Republikës te Shqipërisë për mjedisin. Ne hartimin dhe zbatimin e saj angazhohen te gjitha organet shtetërore, secili ne linjën e vet.

2. Organet shtetërore te ngarkuara me ligj për administrimin e përbërësve te mjedisit ne politikat sektoriale, kombëtare e vendore, si transport, energji,bujqësi, turizëm, industri, shërbime, rregullim territori e zhvillim ekonomik e shoqëror, ne tërësi, sigurojnë harmonizimin e zhvillimit ekonomik e shoqëror me mbrojtjen e mjedisit dhe përmirësimin e cilësisë se jetës.

Kuadri Ligjor Vendor dhe Nderkombetar

Hartimi i kesaj VNM -je per zhvillimin e zones se projektit te pershkruar ne kapitujt ne vijim , eshte I mbikqyrur nga disa institucionet qendrore dhe ato lokale per zbatimin me rigoroz te te gjitha ligjeve dhe normave te parashtuara ne ligjet perkatese sipas institucioneve dhe kopentecave te tyre .Ne baze te legjislacionit , ky

aktivitetet ndiqet nga keto institucione :

- Ministria e Mjedisit, ujrave dhe pyjeve;
- Ministria e Bujqësisë;
- Bashkite dhe Komunat perkatese ne te cilen zona e projektit ben pjese administratisht
- Instituti i mjedisit.;
- Instituti Hidrometeorologjik;

Kuadri ligjor vendor Legjislacioni mjedisor eshte ndertuar per te mbrojtur dhe parandaluar komponente te vecante dhe te rendesishem te mjedisit. Keshtu, nder me specifiket mund te permendim:

- Ligjin Nr. 10 440, datë 7.7. 2011 “Per Vleresimine Ndikimit ne Mjedis”
- Ligjin Nr. 10 431, datë 9.6.2011 “ Per Mbrojtjen e Mjedisit “
- Ligji 10448 date 14/07/2011 “ Per lejet e Mjedisit “
- Ligjin Nr.10 266, datë 15.4.2010’Per disa ndryshime dhe shtesa ne ligjin Nr8897 date 16/5/2002 ‘Per Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja “
- Ligji Nr.9115 datë 24.07.2003, “Për trajtimin mjedisor të ujërave të ndotura”.
- Ligji Nr.8897 datë 16.05.2002, “Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja”.
- Ligji Nr.9379, datë 28.04.2005, “Për eficiency e energjisë”.
- Ligji Nr.9587, datë 20.07.2006, “Për mbrojtjen e biodiversitetit”
- Ligji Nr.8906, datë 6.6.2002 "Për zonat e mbrojtura".I ndryshuar me:
Ligjin Nr.9868, datë 04.02.2008
- Ligji Nr.10 081, datë 23.02.2009 për “Licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”
- Ligji Nr. 8094 datë. 21.03.1996: “Për largimin publik të mbeturinave”
- Ligji Nr. 9010 datë 13.02.2003: “Për administrimin mjedisor të mbetjeve të ngurta” I ndryshuar me :Ligjin Nr.10 137, datë 11.05.2009
- Ligji Nr.8102 datë 28.3.1996 "Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe të largimit dhe përpunimit të ujërave të ndotura" I ndryshuar me:
Ligjin Nr. 9352, datë 3.3.2005
Ligjin Nr. 9915, datë 12.5.2008
- Ligji Nr. 9537, datë 18.5.2006 “Për administrimin e mbetjeve të rrezikshme” I ndryshuar me:
Ligjin Nr.10 137, datë 11.05.2009
- VKM. Nr. 835, datë 28.12.2005 “Për miratimin e listës së mbetjeve të rrezikshme, mbetjeve dhe mbeturinave të tjera, që ndalohen të importohen, me qëllim ruajtjeje, depozitimi dhe asgjësimi”
- V.K.M Nr.1189, datë 18.11.2009 “Për rregullat dhe procedurat për hartimin dhe zbatimin e programit kombëtar të monitorimit të mjedisit”
- V.K.M Nr. 395, datë 21.6.2006, “Për miratimin e strategjisë dhe të planit të veprimit për zhvillimin e turizmit, kulturor dhe mjedisor
- V.K.M Nr.435 datë 12.09.2002, “Për miratimin e normave të shkarkimeve në ajër në Republikën e Shqipërisë”
- V.K.M Nr.267, datë 24.4.2003 “Për procedurat e propozimit dhe shpalljen e zonave të mbrojtura dhe buferike”
- V.K.M Nr.994, datë 02.07.2008 “Për tërheqjen e mendimit të publikut në vendimmarrje për mjedisin”.
- VKM Nr. 99, datë 18.2.2005 “Për miratimin e katalogut shqiptar të klasifikimit të mbetjeve”
- VKM Nr. 177, datë 31.3.2005 “Për normat e lejuara të shkarkimeve të lengëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse”
- VKM Nr.114, datë 27.01.2009 për “Marrjen e masave emergjente, për përmirësimin e situatës së sigurisë dhe të veprimtarive në instalimet, që shërbejnë për depozitimin transportimin dhe tregtimin e naftës, të gazit dhe nënprodukteve të tyre”.
- Vendim Nr.824, datë 11.12.2003 Për klasifikimin, ambalazhimin, etiketimin dhe ruajtjen e substancave dhe të preparateve të rrezikshme
- Udhezim Nr.6, datë 27.12.2006, “Për miratimin e metodologjisë së vlerësimit paraprak të ndikimeve në mjedis të një veprimtarie”
- Udhezim Nr.6527, datë 24.12.2004, “Mbi vlerat e lejueshme të elementeve ndotës të ajrit në mjedis nga shkarkimet e gazrave dhe zhurmave shkaktuar nga mjetet rrugore, dhe mënyrat e kontrollit të tyre”
- Udhezim, Nr.5, datë 28.12.2007, “Për tarifatat e shërbimit për lejet mjedisore”.

- Udhezim, Nr.6, datë 27.11.2007, "Për miratimin e rregullave, përmbajtjes dhe afateve për përgatitjen e planeve të administrimit të mbetjeve të ngurta".
- Udhezim, Nr.1, datë 07.01.2008, "Për dokumentacionin e domosdoshëm për të kërkuar leje mjedisore".
- Rregullorja Higjieno-Sanitare datë.17.11.1997:"Për pastrimin në zona urbane dhe rurale, administrimin dhe trajtimin e mbeturinave";
- Rregullore, Nr.1, datë 30.03.2007,"Për trajtimin e mbetjeve të ndërtimit nga krijimi, transportimi e deri tek asgjësimi i tyre". Kuadri Ligjor Nderkombetar

Shqipëria është një vend i cili është tashme nënshkruar I shume konventave dhe marrëveshjeve mjedisore dhe kjo ka ndihmuar në nxitjen e hartimit të ligjeve kombëtare mjedisore në përputhje me praktikën ndërkombëtare. Ky raport duhet të pershtatet me ligjet dhe aktet ligjore në nivel lokal dhe ato kombëtare dhe me poshte ilustrohen në menyre të përmbledhur etapat kryesore të zhvillimit të politikës europiane në fushën e mjedisit .

- Protokollin e Kievit :Për vlerësimin strategjik mjedisor.Ratifikuar në vitin 2005
- Protokollin e Kartagjens:Për biosigurinë .Bere pale në vitin 2005
- Konventa e Stockholmit:Mbi ndotesit organike të qendrueshem. Ligji nr. 9263, date 29.07.2004
- Protokollin e Kartagjens :Për sigurinë biologjike .Ratifikuar në vitin 2004.
- Ligji nr. 9279, date 23.09.2004
- Konventa e Washingtonit:Për tregetine nderkombetare të llojeve të rrezikuara të flores dhe faunes se eger. Ligji nr. 9021, date 06.03.2003

Kuadri Ligjor European

Raporti i VNM-se për projektin në fjalë, merr në konsideratë dhe mundohet të përqsasë pjesë të tij me legjisllacionin e BE mbi probleme mjedisore dhe jo vetëm. Direktivat me kryesore :

- Direktiva e KE 1999/30/CE 22 Prill 199, për vlerat kufi për dioksidin e squfurit, dioksidin e azotit dhe oksidin e azotit, PM dhe plumbit.
- Direktiva 2000/60/CE e Parlamentit dhe e Këshillit të Evropës,Kuadri ligjor për veprimet e komunitetit në fushën e politikës së ujrave.
- Direktivës KE 42/2001 (të Këshillit të Evropës), mbi VNMS dhe VSM.
- Direktiva 2008/50, CE, e Parlamentit dhe e Këshillit të Evropës (21 Maj 2008) "Mbi cilësinë e ajrit në mjedis, për një ajër më të pastër për Evropën".
- Direktiva 75/442/CEE e Këshillit e datës 14 Korrik 1975, Mbi Mbetjet.
- Direktiva 91/689/CEE e Këshillit e datës 12 Dhjetor 1991, Mbi Mbetjet e Rrezikshme.
- Direktiva 2001/42/CE e Këshillit dhe e parlamentit Evropian e datës 27 qershor 2001, Mbi vlerësimin e Pasojave të Planeve dhe Programeve të Caktuara mbi Mjedisin.
- Direktiva 85/337/CEE e Këshillit e datës 27 Qershor 1985, Mbi Vlerësimin e Pasojave të Disa Projekteve Publike dhe Private mbi Mjedisin.
- Direktiva e Këshillit 96/62/EC Mbi vlerësimin dhe menaxhimin e cilësisë së ajrit në mjedis.
- Direktiva 1999/30/CE, Në lidhje me vlerat kufi për NO₂, NO_x, SO₂, lëndët grimcore dhe Pbnë ajër.
- Direktiva e Komisionit Evropian CEE/CEEA/CE 78/659 për cilësinë e ujerave të embla
- Direktiva 99/61/CE Për gropat e mbetjeve.
- Direktiva 91/689/CE Për Mbetjet e Rrezikshme.

Referimet në nivel komunitar në fushën e menaxhimit të mbeturinave janë të shumta dhe për qëllimet tona është e dobishme të përzgjidhen ato me kryesoret.

Disa nga parimet themelore, parimet baze, që sugjerojnë linjat e veprimit dhe objektivat që përmbajnë programet komunitare,po i pershkruajme me poshte.:

A. PARIMET KRYESORE.

Referimi themelor juridik i Bashkimit European është themeluar nga "Traktati që krijon kushtetuten për Europen ,që dikton parimet themelore të Komuniteti European".Në kuadër të mbrojtjes së mjedisit "Traktati" parashtrohet arrijtjen e disa parimeve që përmbledhen në menyre specifike në Seksionin e 5 të Mjedisit- Artikulli III-129 (ish artikulli 174 TKE,)që sillet si me poshte në menyre të integruar.

1. Politikën e BE në fushën mjedisore kontribuojnë në arrijtjen e objektivave të mëposhtem:

- a) ruajtja, mbrojtja dhe permiresimi i cilesise se mjedisit;
- b) mbrojtja e shendetit njerezor;
- c) perdorim te shkathet dhe racional te burimeve natyrore;
- d) promovim ne planin nderkombetar te masave per zgjidhjen e problemeve te mjedisit ne nivel rajonal dhe boteror

2. Politika e BE ne fushen mjedisore synon ne nje nivel te larte kujdesi, duke patur parasysh diversitetin e situatave ne rajone te ndryshme te Bashkimit Europian. Eshte krijuar mbi parimet e masave paraprake te aksioneve te parashikuara, mbi parimin e korrektimit ne menyre prioritare ne burim te demeve mjedisore dhe mbi parimin "kush ndot paguan".

3. Per te nxitur politiken ne fushen e mjedisit duhet te kihen parasysh:

- a) te dhena shkencore dhe teknike ne dispozicion;
- b) kushtet e mjedisit ne rajone te ndryshme te BE;
- c) avantazhet dhe perfitimet, qe mund te rrjedhin nga veprimi ose mungesa e aksionit;
- d) nga zhvillimi social-ekonomik i BE ne teresine e tij dhe ne zhvillimin e ekuilibruar te rajoneve te vecanta.

4. Ne kuader te kompetencave respektive, BE dhe shtetet anetare, bashkepunojne me vendet e treta dhe organizatat nderkombetare kompetente. Modalitetet e bashkepunimit te BE mund te krijojne objekt marreveshje midis tyre dhe te tretteve te interesuar.

Parimet baze ku mbeshtetet :

A. Parimi i Parandalimit. I futur ne politiken mjedisore europiane, qe nga programi i pare i veprimit si nevojte per te "evituar qe ne fillim ndotjen dhe shqetesime te tjera, para se te luftosh me vone efektet" mbi cilesine e jetes dhe mbi ambientin, eshte zhvilluar ne menyre te vecante ne programin e dyte te veprimit, qe ka formuar bazen e traktateve (duke filluar nga akti i vecante europian i 1986) me strukturen e udhezimit komunitar mbi mbeturinat te 1975 te modifikuar ne 1991.

B. Parimi "Ndotesi Pagan". Nje parim i tille i ardhur nga bota e ekonomise, gjen mbeshtetje ne menyre te gjere ne fushen e ligjeve dhe permban promovimin e iniciativave ne fudhen e pergjegjesise civile. Nje parim i tille, i futur ne nivelin ligjor te udhezimit 94/62/CE mbi ambalazhet dhe mbeturinat e ambalazheve, eshte riafirmuar nga direktiva e re ne kete fushe (2004/12/CE), qe parashikohet ne menyre specifike ne nenin 4, mundesia per te realizuar "projekte intensive per te paraqitur pergjegjshmerine e prodhuesit". I njejti parim ka njohur nje zhvillim te metejshem ne planifikimin e disa masave te pershtatura ne nivel europian ne lidhje me perdorimin e ketyre solventeve, etj.

B. "Parimi i Nivelit te Larte te Mbrotjes Mjedisore". Koncepti i i nivelit te larte te mbrojtjes mjedisore fillimisht u paraqit nga Akti unik Europian (1986), ne kuader te pershkrimeve qe u takojne tregjeve te vetem, ne relacion me masat perafuese te legjislacioneve kombetare; e cila gjeti konfirmim ne Traktatin e Maastricht-it (1992) dhe me vone ne Traktatin e Amsterdimit (1997).

C. "Parimi i subvencionit te Ndhimes Ekonomike". Siç eshte vendosur nga "Akti unik europian" dhe me pas nga "Traktati i Maastrichtit", ne fushen mjedisore, dhe ne menyre me specifike ne sektorin e mbeturinave, vlen parimi tradicional i respektimit te nivelit normativ me te pershtatshem te nderhyrjes.

E. Parimi i Menaxhimit pa Rrezique per Mjedisin/Shendetin Publik. , nje rregull thelbesor ne fushen e mbeturinave, persa parashikohet ne nenin 4 te udhezimit te pershkruar, eshte absolutisht e ndaluar hedhja e mbeturinave ne menyre te pakontrolluar qe detyrimisht keto mbetje duhet tu nenshtrohen sherbimeve per shperberjen, rikuperimin, ose trajtimin nga ana e vete prodhuesit n.q.s eshte ne gjendje ta beje.

F. "Parimi i integritimit." koncepti i nevojtes per te integruar tematika mjedisore ne fushen e politikave te tjera komunitare ka qene qartesisht i shprehur shume here ne fushen e traktateve europiane. Ne linja te pergjithshme, bazuar mbi traktatin e Amsterdimit "nevojat relative me mbrojtjen e mjedisit duhen te integrohen ne percaktimin dhe implementimin e politikave dhe nderhyrjeve te BE"

Shqipëria ka firmosur shume konventa dhe protokolle ku mund te permendim disa prej tyre:

- Konventën e Aarhus per akses ne informacion, pjesemarrje te publikut ne vendim marrje ambjentaliste dhe

akses te drejtesise ne ceshtjet ambjentaliste, te ratifikuar me Ligjin Nr.8672, date 26 tetor 2000.

- Konventa Ndërkombëtare Detare "Për Përgatitjen Ndaj Ndotjes Nga Nafta, Reagimi Dhe Bashkëveprimi (Oprc), 1990" Ratifikuar Nga Rsh Me Ligjin Nr.9692, Datë 8.3.2007;
- Konventën Ndërkombëtare "Për Përgjegjësinë Civile Për Dëmet Nga Ndotjet Me Karburant", 1992, Ratifikuar nga RSH me Ligj Nr.9293, datë 21.10.2004;
- Konventa mbi Ndotjen Atmosferike në distanca të mëdha, Gjenevë, Zvicër, me 13 nëntor 1979.
- Konventa për Ruajtjen e Florës dhe Faunes së egër dhe mjedisit natyror të Europës NeBernë, 19 shtator 1979
- Konventën e Rio De Janeiro-s per Biodiversitetin, te ratifikuar me 10 Nentor 1996,
- Konventa Ndërkombëtare Detare "Për Parandalimin e Ndotjeve Nga Anijet, 1973",

Qellimet e hartimit te VNM-se dhe metodat e perdorura per hartimin e saj Zgjedhja dhe hartimi I metodes me te mire per te vleresuar ndikimet eshte hapi themelor per te hartuar nje VNM te nje niveli te larte. Praktika qe ndiqet per hartimin e VNM-se konsistojne ne kerkimin e metodave me te mira per vleresimin e ndikimeve:

- Permbajtja dhe qellimi I projektit
- Informcioni I desponueshem per gjendjen ekzistuese te mjedisit te zones
- Niveli i pjekjes se mendimit ne te cilin ka arritur ideja per zbatimin e projektit, para se te hartohet VNM-ja

Ne hartimin e nje VNM-je mund te perdoren per vleresimin e ndikimeve metoda sasiore dhe cilesore Nuk ka propozime specifike per metoda konkrete. Udhezimet dhe ne direktivat pershkruajne nje numer te madh metodash, ndersa autoret e studimeve mund te perzgjedhin dhe te formulojne ne baze te objektivave qe ajo ka percaktuar.

Kusht I domosdoshem per vleresimin e metodove sasiore eshte stadi I maturimit te projektit I cili permban stadin e percaktimit te burimeve te shfrytezimit dhe te percaktimin punimeve dhe te veprimeve per zbatimin e projektit. Gjithashtu eshte e domosdoshme edhe mbledhja e informacioneve per gjendjen ekzistuese te mjedisit te zones para se te filloje zbatimi I projektit. Kur njera nga keto dy kushte nuk plotesohet atehere kalohet ne perzgjedhjen e metodave cilesore.

Perkufizimi I termave, metodat cilesore dhe ato sasiore, eshte I domosdoshem per te shpjeguar se cfare nenkuptojne keto terma:

Tek metodat sasiore, ceshtjet per vleresimet e ndikimeve diskutohen ne kendveshtrimin "Sa do te ndryshoje parametri X nga zbatimi I pjeses se programit y?". Duke u bazuar ne programe te ndryshme informatike ne te cilat jane kaluar shume te dhena ne form supozimesh kerkohen pergjigje per pyetjet te cilat per parametrin x (p.sh. perqindja e ndotesve kimike ne uje, numri dhe llojet e bashkesive te nje ekosistemi, perqindja e ndotesve atmosferik) ka informacione me te dhena sasiore. Tek metodat cilesore nuk nevojitet programe informatike por per vleresime subjektive te ndikimeve te mundshme. Saktesia e vleresimeve saktosohet nga dokumentacioni I plote I mbledhur dhe nga analiza e thelle e tyre. Pikerisht duke u bazuar ne analizen e thelle, gjithmone behen hipoteza se sa e mundeshme eshte ndryshimi ne biodiversitet, analizohen thelle te gjitha faktoret te cilet jane pergjegjes per cdo ndryshim ne biodiversitetin, natyren dhe nivelin e ndikimit te ketyreve faktoreve te cilet duhet te ndiqen ne cdo faze te proceseve te ndryshme gjate funksionimit. Si konkluzion duhet theksuar se nevojitet nje analize e thelle per te pasur nje siguri sa me te madhe qe projekti do te jete sa me miqesor me mjedisin.

Perzgjidhen metoda cilesore kur projekti nuk ka arritur ne fazen e formulimit te sakte te medodave qe do te perdore, teknikat dhe permasat e tyre, punimet e ndryshme, d.m.th kur nuk ka nje skelet te plote dhe te qarte

te projektit. Ne kete stad kur kemi te njohur vetem llojin i punimeve dhe te veprimeve te cilat jane te domosdoshme per permbushur objektivat qe ka marre projekti dhe percaktimi i sakte te burimeve qe do te shfrytezohen, eshte e pamundur qe te percaktohen nga ana sasiore ndryshimet qe mund te ndodhin ne mjedis. Megjithate eshte e domosdoshme percaktimi i karaktereve te ndryshimeve ne mjedis, si drejtimi i ndikimit (negative apo pozitiv), madhesia dhe intensiteti (zakonisht percaktohen me vleresime te llojit te madhesise), mundesia e parandalimit dhe rikthimit ne gjendjen e meparshme etj. Duke u bazuar ne te gjitha konkluzionet e nxjerra me siper dhe ne kuadrin ligjor shqiptar per vleresimin e ndikimeve ne mjedis stadet te cilat duhet te bazohet vleresimi i ndikimeve ne kete VNM bazohet ne keto te dhena:

- Per nje njohje sa me te mire te lidhjeve qe mund te kene problemet e shkaktuara mjedisore, cilet preken nga keto ndikime dhe zhvillimi i mevonshem i kushteve fillestare.
- Kuadri ligjor i cili eshte ne funksion te mjedisit.
- Objektivat kryesore te VNM-se

- Provat kryesore qe tregojne rreziket e ndryshme dhe ndikimet kryesor ne mjedis qe rrjedhin nga zbatimi i ketij programi dhe te realizimit te proceseve teknike te tij.

Permasat e ndikimeve

- + Kur aktiviteti ka ndikim te vogël pozitiv
- ++ Kur aktiviteti ka ndikim mesatar pozitiv
- +++ Kur aktiviteti ka ndikim te larte pozitiv
- 0 Kur aktiviteti ka nje ndikim asnjanes
- Kur aktiviteti ka nje ndikim te vogel negativ
- Kur aktiviteti ka nje ndikim mesatar negativ
- Kur aktiviteti ka ndikim te madh negativ

Kohe zgjatja e ndikimeve

- 1 Kur ndikimi ka nje kohe zgjatje te shkurter
- 2 Kur ndikimi ka nje kohe zgjatje te mesme
- 3 Kur ndikimi ka nje kohe zgjatje te perhershme

Disa nga metodat per Vleresimin e Ndikimit Mjedisor

Disa nga metodat me te njohura te VNM qe ekzekutohen jane:

Metodat Ad hoc

Kjo eshte metoda me e vjeter per vleresimin mjedisor. Ajo fokusohet ne fushat e gjera te ndikimeve te mundshme dhe nuk bazohet ne nje percaktimi specifik te parametrave qe do te hetohen. Checklist

Kjo eshte nje variant i metodës ad hoc. Kjo metode harton lista me standarde te ndikimeve te mundshme qe mund te shkaktohen nga veprimtaria e projektit. Megjithate, kjo metode nuk percakton drejtperdrejte lidhjen shkak-efekt te aktiviteve te projektit. Per ketë arsye eshte nje liste e plotë nje dimensional e ndikimit të mundshëm të veprimeve.

Metoda Matrix

Matricat janë tabela dy-dimensionale që lehtësojnë identifikimin e ndikimeve te cilat krijohen nga ndërveprimi mes dhe komponentëve te vecante mjedisore. Këto lista përshkruajnë gjendjen ekzistuese ekologjike/social-kulturore dhe karakteristikat ekonomike dhe shëndetësore të zonës se projektit dhe detajet e propozuara te aktiviteve te projektit që mund të ndikojnë në mjedis. Kjo metode jep vleresime sasiore për madhësinë të ndikimit dhe te rëndësisë se tij, e cila mund të nxjerre "thelbin Total ndikimit". Metodat matricat mund te klasifikohen si me poshtë:

-Leopold Matrix

Kjo matricë është hartuar me shume për te vlerësuar projektet e ndërtimit. 100 veprime te mundura listohen ne njerin bosht dhe 88 elemente mjedisore human natyral listohen ne boshtin tjetër. Nje shkalle me 10 pike sygjerohet per te vlerësuar nivelin e impaktit. Kjo metode është metode qe inkooporon vleresimin cilësore, me ate sasi mbi marrëdhënien shkak-pasojë.

-Peterson Matrix

Kjo është një modifikim i Leopold Matrix e cila mbështetet direkt në vlerat e paluajtshme të shumëzimit të matricave. Gjithashtu, ndikimet individuale janë vlerësuar subjektivisht në një shkallë rendore nga një grup vlerësuesish dhe shtesa të veçanta matricës janë hartuar për ndikimet fizike dhe njerëzore. Matricat janë hartuar edhe për të gjetur efektin e elementeve të rastësishëm në mjedisin e njeriut, dhe përfundimi që rezulton varet nga rëndësia e ndikimit njerëzor.

-Bashkëveprimi i komponenteve Matrix

Kjo teknikë është e karakterizuar nga:

- o Së pari -vartësia e renditur mes përbërësve të mjedisit
- o Ndërvartësia mes komponentëve të ekosistemit dhe mjedisit
- o Lidhjet mes çdo dy përbërësve të ekosistemit

Një metode Matrix mund të formulohet për të treguar ndikimin e secilit alternative të projektit për të gjitha komponentët e mjedisit.

Sistemet Metoda Diagrami

Kjo metode lejon vlerësimin e secilit impakt në njesite e përbashkëta të shkallëzuar në mënyrë relative me njëra tjetër sipas rëndësisë së vlerësimit. Diagrama vizualisht përshkruan lidhjet mes komponentëve të ekosistemit, dhe jep disa tregues se si një ekosistem vepron. Nivele të ndryshme të informacionit të ndikimit mund të shfaqet në një diagram të rrjetit. Për shembull, gjerësi të ndryshme shigjetë mund të vlerësojnë varësinë relative të një faktori në kushtet e një tjetri.

Parametrat mjedisore që do vlerësohen në VNM

Burimet kryesore të ndikimeve në mjedis nga zbatimi i proceseve teknike nga hvillimi i mëtejshëm i projektit janë:

- Zhurmat (që mund të jenë momentale apo të përhershme) që mund të shkatohen nga kerkimet sismike, sondat shpuese, gjeneratorët dhe aparatet ndihmëse. Kryesisht zhurmat e fazës ndërtimore janë me shqetësues por janë të perkohshme. Ndërsa për ato që emetojnë zhurmë në fazën e ushtrimit të aktiviteteve janë të përhershme dhe me nivele relativisht të reduktuara.
- Potencial për degradim të vlerave çilesore të mjedisit biotik dhe atij abiotik dhe të zonave me vlera kulturore, nga proceset teknike të zhvillimit të projektit

Qellimi i studimit në lidhje me objektivat kombëtare-shoqërore të mbrojtjes së mjedisit

Shqipëria megjithatë që nuk është anëtare e Bashkimit Europian brenda ketyreve njetëvjetëve ka hartuar shumë ligje, vendime, udhëzime që janë në favor të ruajtjes së mjedisit dhe që janë hartuar në baze të standardeve Europiane. Ky legjisllacion që është në funksion të plotë për ruajtjen e mjedisit është shpesh herë përshtatur për të përmbushur detyrimet e kerkuara nga Oroganet Perkatëse të Bashkimit Europian por shpesh herë ka hartuar edhe me iniciativave kombëtare.

Në këtë pjesë të studimit është paraqitur legjisllacioni i shtetit Shqiptar dhe të atij të Bashkimit Europian me qëllim për të paraqitur detyrimet që duhet të përmbush ky projekt për mbrojtjen e mjedisit. Janë përcaktuar disa fusha veprimi të cilat vijnë në ndihmë për mbrojtjen e mjedisit. Këto fusha veprimi janë: ndryshimet klimatike, biodiversiteti, mjedisi, shëndeti i njeriut, menaxhimi i burimeve natyrore dhe të mbetjeve me preadhe të ndryshme.

1. Fusha e veprimit për ndryshimet klimatike: Qellimi është në uljen e niveleve të gazrave të ciluar në atmosferë të cilat janë përgjegjës për ndryshimet klimatike. Përpjekjet e komunitetit europian, për të ndaluar apo për të minimizuar shkaqet që ndikojnë në ndryshimin e klimes, janë bazuar në politika të ndryshme. Është hartuar programi i "tregtimit të gazrave" (emissions trading) të CO₂, hetimi dhe hartimi i projekteve të ndryshme për gjetjen e burimeve të reja të energjisë, dhënia e mundësisë për një treg të lirë për përfitim energjicë (e mbrojtur edhe nga ana ligjore), vlerësimi i mundësive që japin vetë investimet e lira për burime të reja energjicë, ndërgjegjësimi për një kursim të energjisë dhe nepermjet programeve të ndryshme se si mund të kursehet energjia në ndërtesa.

Fusha e veprimit per natyren dhe biodiversitetin: Qellimet kryesore jane:

- a. Mbrojtja dhe rehabilitimi i strukturave dhe funksionimit te ekosistemeve natyrore (habitatet) dhe nje parandalim te humbjes se biodiversitetit.
 - b. Rruajtja e tokave nga erozioni dhe nga ndotja.
3. Fusha e veprimit per mjedisin dhe shendetin e njeriut: Qellimi i kesaj fushe eshte qe te arrihet nje cilesi mjedisi ku nivelet e ndotesve, duke perfshire edhe rrezatimet e ndryshme, te cilet jane te rrezikshem per shendetin e njeriut te rruhen ne nje nivel sa me te ulet ne menyre qe te mos shkaktojne probleme ne jeten e njeriut.
4. Fusha e veprimit te manaxhimit te burimeve natyrore dhe te mbetjeve: Qellimi i kesaj politike eshte qe te behet nje shfrytezim sa me i mire i burimeve natyrore te ripërteritshme dhe te paripërteritshme brenda mundesive qe na jep vete mjedisi. Shkeputje te zhvillimit te ekonomise e bazuar ne shfrytezimin e burimeve natyrore, per zhvillimin e nje ekonomie jo e bazuar ne burime natyrore dhe nje manaxhim sa me i sakte i mbetjeve te ndryshme.

Eshte ne favor te mjedisit ku ne dhe femijet tane jetojme dhe do te jetojme qe te hartohen politka apo ideologji kombetare te ndryshme te cilat mbrojne mjedisin.

- Parandalimi i ndotjes
- Kush ndot paguan
- Barazia dhe pergjegjesia e perbashket

Objektivat kryesore per nje politike kombetare sa me te mire per te mbrojtur mjedisin jane:

- Parandalimi i ndryshimit te klimes
- Ulja e nivelit te ndotesve atmosferike
- Pakesimi dhe menaxhimi sa me i mire i mbetjeve te ngurta
- Menaxhimi i burimeve ujore
- Ruajtja e biodiversitetit dhe te ekosistemeve

Per nevojat e lidhjes se projektit me objektivat per mbrojtjen e mjedisit paraqitet legjislacionet ligjore (qe pershkruhen ne kapitullin e ligjeve) per cdo faktore te mjedisit duke u perqendruar edhe ne ata qe percaktohen nga derektivat Europiane 2001/42.

- Mjedisi atmosferik dhe klima
- Hidrologjia
- Toka
- Biodiversiteti
- Zhurmat
- Zhvillimi i Mjedisit
- Shendetin e njeriut dhe komunitetit
- Peisazhi dhe tokat bujqesore
- Trashgimnia kulturore

Pergjasimi me projekte dhe me programe te tjera te rajonit

Themeli i projektit eshte studimi i ndikimeve ne mjedis i cili bazohet ne legjislacionin Shqiptar dhe te atij Europian, vlereson dhe parandalon ndikimet qe mund te kete ky projekt ne rajonin e studiuar. Ky studim ndoqi nje kronologji e cila perfshinte :

- Hartimi i studimit te Vleresimit te Ndikimeve ne Mjedis (VNM)
- Bashkebesedimet dhe shkembime mendimesh qe nevojiten per hartimin e VNM
- Publikimi i rezultateve dhe te vendimeve te marra nga VNM

Per vleresimin e ndikimeve ne mjedis nga aktivite te ndryshme eshte hartuar directive 2001/42/EK nga organet kompetente te Bashkimit Europian dhe legjislacioni yne .

Qellimi i direktives eshte, qe rruajtja e mjedisit te jete ne nje nivel sa me te larte dhe per hartimin e projekteve dhe programeve qe u pershtaten problemeve te mjedisit, per te arritur ne kete menyre nje zhvillim sa me te mire dhe per nje zhvillim të qëndrueshëm . Ne kete menyre qe te permbyshin te gjitha kerkesat e direktivës,

VNM duhet te percaktoje saktesisht objektivat e saj per ndikimet e mundshme ne mjedis qe mund te shkaktohen nga projekti qe ajo trajton, ne menyre qe keto objektiva tju perpigjigjen kerkesave kombetare dhe te atyreve Europiane per projekte te peraferta.

Qellimi strategjik i studimit eshte qe ky project te bazohet mbi nje zhvillim te qendrueshem dhe mbi nje skelet te forte zhvillimi ne menyre qe vendi yne te jete sa me konkurente ne kete dege ne tregun e rajonit, te kete nje ndikim pozitiv ne shoqerine dhe ekonomine e vendit dhe qe ky projekt te jete sa me miqesor me mjedisin.

Ky projekt eshte i mbeshtetur dhe varet nga programet e projektimit te tokave dhe ne politiken per nje zhvillim sa me miqesor dhe të qëndrueshëm me mjedisin ku qellimet dhe objektivat e tij jane:

Gjithashtu hartimi I VNM-se është hartuar ne baze te politikave dhe te drejtimit qe do te ndjek vendi per zhvillimin energjetik edhe te politikave per kerkimin, shfrytezimin e burimeve natyrore. Shteti Shqipetar ka hartuar nje mbeshtetje ligjore duke biresuar pjesen me te madhe nga direktiva konkrete te Bashkimit Europian 94/22/EE.

- Objektivi I pare eshte per nje politike sa me te mire per kerkimin e burimeve te energjise, sigurimi dhe manaxhimi I burimeve te energjise ne ate menyre qe te kete nje ekuliber dhe nje vazhdimesi te sigurte per te mbuluar kerkesat e vendit dhe zbatimi I rregullave dhe normave me te mira ne favor te banoreve dhe te mjedisit.
- Objektivi I dyte eshte krijimi I depozitave energjike dhe mundesira te tjera qe mund ti sigurojne vendit energji ne raste krize.
- Objektivi I trete eshte per nje zhvillim sa me qendrueshem dhe paqesor me mjedisin te deges se energjise me te gjitha degezimet e saj duke filluar qe nga faza e pare e prodhimit deri ne fund duke respektuar dhe mbrojtur mjedisin.

Mbeshtetur ne klasifikimin e mesiperm, si dhe ne ndarjet e bera ne shtojcen 1 dhe 2 te ligjit "Per Vleresim te Ndikimit ne Mjedis", arrijme ne perfundimin se projekti bene pjese ne shtojcen 2, kjo per arsye se grumbullimi dhe riciklimi i mbetjeve prej plastike, ku ndikimi i aktivitetit do te jete i vogel dhe evident gjate fazes se montimit dhe funksionimit. Per te pergatitur kete raport do te mbeshtetemi ne legjislacionin ne fuqi per VNM-te. Per me teper, lloji dhe shkalla e efekteve te projektit mbi mjedisin percakton dhe procedurat qe do te ndiqen dhe llojin e aprovimit qe duhet kerkuar. Duke u mbeshetur ne Ligjin Nr.10 448, datë 14.7.2011 "Për lejet e mjedisit", i ndryshuar Shtojca I ku aktiviteti pajiset me Leje Mjedisore Tipi C.

Ky raport i permbledhur i vleresimit te ndikimit ne mjedis ka si synim kryesor vleresimin e pergjithshem, te integruar dhe ne kohe te ndikimeve mjedisore, te sherbimeve qe do te zbatohen duke parandaluar dhe zbutur ndikimet negative ne mjedis me qellim mbrojtjen e mjedisit nga ndotja.

Dihet se çdo projekt, si dhe sherbimi i permendur ne kete raport ka ndikim negativ apo pozitive ne treguesit e mjedisit natyror te zones ku ndodhet ky aktivitet.

Qellimi kryesor i ketij vleresimi eshte te identifikojme efektet e mundshme ne mjedis gjate funksionimit. Marrja e masave te domosdoshme per minimizimin dhe parandalimin e efekteve te krijuara ne mjedis nga aktiviteti i ketij objekti, si dhe te lihen detyra per investitorin ne sherbim te komunitetit dhe me gjere.

PERSHKRIMI I PROJEKTIT

1.2. Te pergjithshme

1.2.1. Hyrje

Permes porositesit te subjektit "DENIM FACTORY'S" grupi i projektimit ka marre persiper hartimin e projektit teknologjik te nje njesi sherbimi. Kjo ndodhet ne Xhafzotaj, Durres. Zgjidhja optimale e projektit te ketij objekti siguron sherbim me teknologji e me sigurim teknik. Sherbimi per larje te tekstileve ne pergjithesi do te behet gjithashtu me komoditet e me cilesi te larte.

1.2.2. Te dhenat dhe vellimi i projektit

Qellimi i LAVANDERIS ne funksion te aktivitetit: eshte kryerja e sherbimeve te pastrimit, ngjyrosjes, larjes dhe tharjes se tekstileve te tipeve dhe permasave te ndryshme si dhe parkim te tyre ne nje mjedis te perkohshem. I gjithë objekti do te rrethohet me mure te rregullt.

Makinerite dhe pajisjet e jane te thjeshta te gjitha me drejtim manual dhe te sigurta ne perdorim dhe cdo gje eshte e mekanizuar

Ky subjekt punon ne procese pune pa presione dhe temperatura te larta. Presionet me te larta mund te jene ate qe do te krijohen gjate perdorimit te vaccum cleaner dhe forces se rrjedhjes se ujit ne momente te vecanta. Ndersa temperatura te larta nuk do te kete, pasi nuk perdor pajisje apo makineri qe shkaktone temperatura te larta. Vete ky proces pune nuk kerkon perdorimin e temperaturave te larta. Do te jene fillimisht 60 te punesuar.

Zgjedhja e skemes teknologjike

Skema teknologjike e njesise se sherbimit per lavanderi mund te zgjidhet ne varesi te kerkeses se konsumatorit. Pra per menyren e zgjidhjes nga ana funksionale te ketij mjedisi duke e pajisur me dy dyer, te jep mundesi per pershtatje teknologjike, referuar pervojes ne vend si dhe asaj te huaj per objekte te ketij karakteri.

Skemat teknologjike te mundeshme te pershtatura mbeshtetur ne sygjerimet e mesiperme, nuk sjellin asnje dukuri, qe te shkactoje ndotjen e mjedisit.

Pjesa e pergjithshme e aktivitetit

Vendndodhja e sheshit te ndertimit

Pozicioni i tij favorizon mundesine funksionale te mjeteve per sjellje dhe hapësira te medah per parkim si dhe ndodhet larg zonave me banim te mesatar apo te dendur.

Plani i pergjithshem dhe kompozimi i objektit

Vendosja dhe kompozimi i pikes se sherbimit per larje per tekstilet, tapiceri, etj eshte realizuar duke konsideruar teknologjite e mundeshme te pershtatshme per objekte te ketij karakteri . Ne objektin e detyres, vendosja per kete ka qene harmonizimi optimal i aktivitetit me nje siperfaqe te shfrytezuar maksimalisht. Mbi keto synime eshte realizuar shtrirja ne plan e objektit, paraqitur kjo edhe ne pjesen grafike perkatese.

Transporti i brendshem

Ne kompozimfn ne teresi te objektit eshte patur parasysh edhe mundesia e manipulimit sa me te pershtatshem te mjeteve qe fumizojne si dhe te atyre qe fumizohen per subjekte te ndryshme lidhur .me kerkesat qe kane.

1.2.3. Qellimi dhe karakteristikat fizike te aktivitetit lavanderi ne funksion te aktivitetit

Objekti eshte teresisht i shtruar me beton i programuar per grumbullimin lehtesisht te ujrave te papaster, gjate perdorimit per larjen e teksitave te permasave te vogla apo te medha. Sheshi i shtruar teresisht me beton do te jete lavanderi me te gjitha pajisjet e nevojshme te cilat do te merren ne tregun e lire. Ate do te jene bashkekohore dhe te lehta ne perdorim dhe manovrim. Per pastrimin e tekstileve nevojiten edhe lende kimike (detergjente) te cilat ne fakt jane shume te demshme per mjedisin.

E theksojme se lavanderia, duke pasur si objekt larjen e tekstileve, ngjyrosjen, kane rrjedhje te llumrave dhe ujerave te ndotur me kimikate dhe duke u perzjere kete me detergjentet pastruese, prodhohet nje solucion i perzjere (amalgame) shume i demshem per mjedisin ne toke.

Ne kete objekt do te mbahen te gjitha pajisjet qe do te perdoren per pastrimin e tyre, si detergjente qe do te perdoren per larje dhe gjithcka tjeter ne sherbim te punes. Rrobat qe do te vine per tu pastruar, do te qendrojne ne sheshin e bollshem te lavanderise. Ka vend te bollshem te shtruar me cimente per te qendruar disa caste deri ne perfundimin e procesit te larjes se tekstileve paraardhese. Kujdes do ti kushtohet disiplinimit te ujrave te cilat do te grumbullohen te perqendruar.

Ne asnje menyre nuk duhet te derdhen ne toke kete mbetje te lengeta pasi jane demtues te tokes bujqesore dhe bimesise. Meqe siperfaqja e lavanderise eshte e bolleshme, mund te vihen ne funksion dy pajisje paralelisht per te fituar kohe. Pra, objekti do te jete lavanderise qe ka per qellim pastrimin, ngjyrosjen, larjen dhe tharjen e tekstileve, tapicerie te tipave te ndryshem. Do te punoje ne pjesen me te madhe te kohes me nje turn ose edhe me gjate, ne varesi te kerkesave.

Punonjesit do te jene detyrimisht te mbrojtur nga lageshtia e madhe gjate perdorimit te ujit ose edhe pastrimit dhe tharjes me pajisje. Per tharjen perfundimtare do te sherbeje nje sistem i mirefillte ku realizohet mekanikisht me makinen e tharjes.

Vecanerisht per stinen e dimrit punonjesit qe do te punojne duhet te kene veshje speciale te vecanta per te punuar si pastrues kimik. Lageshtia e ajrit eshte me tregues te larte dhe ruajtja nga lageshtia, do te jene masa sigurie ne mbrojtje te shendetit te punonjesve qe punojne ne kete lavanderi.

Objekti ka akses te plote transporti per shkak se ndodhet buze rruges "Medar Shtylla" qe te con per tek rruga per ne Qender Kristal dhe njekohsisht kalojne te gjitha makinat e zones dhe vazhdon per ne zona te tjera.

Makinerite dhe pajisjet kryesore do te jene:

- Pajisja e larjes me te thate me kapacitet deri ne 20-50kg,
- Makine larese me fuqi deri ne 3kw, vegla dhe pajisje te nevojshme si vacuum cleaner, kimikate (detergjente) ose solucione larese, lecka tharese prej pambuku, lekure per tharje etj. Te gjitha do te jene me konstruksione tradicionale, te komandimit manual.
- Pesha totale e te gjitha makinerive dhe pajisjeve teknologjike te marra se bashku do te kete 1500-2000kg.
- Te gjitha pajisjet do te vihen ne levisje me ane te energjise elektrike. Fuqia totale e instaluar nuk do ti kaloje 3kw.
- Furnizimi me uje do te kete pjese e rendesishme e aktivitetit. Furnizimi do te behet nga linja e ujesjellesit te Ujesjelles Kanalizime, Tirane ne rretin e rregullt dhe keshtu do te sigurohet uji i rrjedhshem dhe i bollshem per 24 ore.

1.2.4. Procesi i prodhimit dhe karakteristikat operative te projektit.

Objekti qe po analizohet per ruajtje te mjedisit do te kete nje teknologji te thjeshte pastrimi tekstilesh me process te nderprere. Objekti do te vazhdoje mbi bazen e veprimtarise individuale, pra cdo mjet qe do te lahet ose i kryhet sherbimi i plote do te qendroje i fiksuar ne nje vend te caktuar dhe aty i kryhen larjet e nevojshme pa u spostuar.

Me poshte po japim nje pershkrim te shkurter te teknologjise se punes per te evidentuar me hollesi cdo njeje, proceset qe do te ndodhin me qellim qe te krijohet panorama e qarte e parametrave te tij dhe te percaktohen llojet dhe sasite e mbetjeve qe krijohen, si dhe ku emetohen ate ne mjedisin rrethues, shkalla e rrezikshmerise se tyre , si dhe zhurmat, vibracionet, nxehtesia, rrezatimet radioaktive evntuale, rrezatimet e forta te drites, e te tjera qe mund te krijohen nga objekti gjate veprimtarise se tij intensive te mundeshme.

Llojet e punimeve qe do te kryhen:

- -Pastrim fillestar
- -ngjyrosje
- -Larje me presion me pistolete
- -Pastrim tapicerie
- -Larje teresisht me detergjente
- -Rilarje me presion per here te dyte.
- -Tharje me lecke.
- -Pastrim me vacuum cleaner ne cdo njeje
- -etj

Per te realizuar punimet dhe veprimet e mesiperme nevojiten:

- **Pastrim me uje dhe pjeserisht me detergjente.**

Per larje do te perdoret uji ose detergjente te ndryshem. Uji do te merret nga linja e ujesjellisit te Tiranes, dhe direkt nepermjet linjes do te futet ne perdorim. Ujrat pas larjes permbajne baltra e papasterti, gjurme hidrokarburesh, gjurma ndryshku dhe ndonje papasterti tjeter qe mund te ndodhet ne siperfage. Uji gjithashtu, permban sasira te vogla detergjenti me te cilat ferkohen siperfaqe te vecanta te tekstileve, qe shplahen me pas me uje.

Per pastrime te detaleve te ndryshme, ne raste te vecanta perdoret vajguri ose nafte motorrash dhe lecka pambuku, te cilat pas nje ose disa perdorimesh, sipas rastit do te hidhen ne vendgrumbullimin e mbetj eve te ngurta te caktura nga Bashkia Tirane.

Lender e para

Objekti lavasho perdor lende te pare si uje, energji elektrike dhe gjithcka tjeter ne sherbim te punes qe nevojitet per pastrimin, larjen dhe tharjen e rrobave. Materialet mdihmese te tjera sigurohen ne rruge tregetare te leverdiseshme. Uji merret nga linja e ujesjellesit ose nga pusi i shpuar posacerisht, kjo do te vendoset nga pushteit lokal, ujesjellesi si dhe organet kopetente te mjedisi.

Procesi i prodhimit dhe karakteristikat operative te projektit.

Objekti qe po analizohet per ruajtje te mjedisit do te kete nje teknologji te thjeshte dhe me process te nderprere. Objekti do te vazhdoje mbi bazen e veprimtarise individuale, pra cdo gome qe do te lahet ose i kryhet sherbimi i plote do te qendroje i fiksuar ne nje vend te caktuar dhe aty i kryhen zevendesimi i gomave pa u spostuar. Me poshte po japim nje pershkrim te shkurter te teknologjise se punes per te evidentuar me hollesi cdo njeje, proceset qe do te ndodhin me qellim qe te krijohet panorama e qarte e parametrave te tij dhe te percaktohen llojet dhe sasite e mbetjeve qe krijohen, si dhe ku emetohen ate ne mjedisin rrethues, shkalla e rrezikshmerise se tyre , si dhe zhurmat, vibracionet, nxehtesia, rrezatimet radioaktive evntuale, rrezatimet e forta te drites, e te tjera qe mund te krijohen nga objekti gjate veprimtarise se tij intensive te mundeshme.

Klientet mund te kerkojne per rroba per t'i bere nje larje siperfaqsore. Ne raste te tilla sherbimet kryhen ne moment dhe tekstile do te largohen menjehere. Ne rastet kur tekstilet kane nevojte per pastrime me te thella qe duan me shume kohe, atehere ate ne fillim pozicionohen per fare pak kohe ne sheshin prites para sheshit te betonuar te njesise se sherbimit dhe pastaj behet veprimi i larjes me presion. Ne vijim jepet nje pershkrim dhe analize me hollesishme e procesit te punes per cdo hallke te tij duke vene theksin ne menyre te vecante ne lendet mbetese qe prodhohen, lloji, perberja, sasia, nyjet ku shkarkohen ne mjedis, si dhe shkalla e

rrezikshmerise qe ate paraqesin atje ku shkarkohen ashtu edhe me tej.

Llojet e punimeve qe do te kryhen:

- -Pastrim fillestar
- -Larje me presion me pistolete
- -Pastrim gome dhe rregullim te saj
- -Larje teresisht me detergjente
- -Rilarje me presion per here te dyte.
- -Tharje me lecke.
- -Etj procese